

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การปฏิบัติการวางแผนจำหน่ายทารกเกิดก่อนกำหนดใน
หอผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด โรงพยาบาลพุทธชินราช
จังหวัดพิษณุโลก

ผู้เขียน นางสาวรัชนี ศรีมาลา

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลกุมารเวชศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จรัสศรี	เย็นบุตร	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ มาลี	เอื้ออำนวย	กรรมการ

บทคัดย่อ

การปฏิบัติการวางแผนจำหน่ายเป็นการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อดูแลผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง
เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อผู้ป่วยและครอบครัว การศึกษาวิจัยเชิงพรรณานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ
ศึกษาการปฏิบัติการวางแผนจำหน่ายทารกเกิดก่อนกำหนดของพยาบาลวิชาชีพ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ
การวางแผนจำหน่ายทารกเกิดก่อนกำหนด ผลลัพธ์ของการวางแผนจำหน่ายทารกเกิดก่อนกำหนด
ในหอผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด โรงพยาบาลพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก กลุ่มตัวอย่าง
ประกอบด้วย พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิด โรงพยาบาลพุทธชินราช
จังหวัดพิษณุโลก ทารกเกิดก่อนอายุครรภ์ 37 สัปดาห์ มีน้ำหนักแรกเกิดน้อยกว่า 2,500 กรัม ที่ได้รับ
การจำหน่ายออกจากหอผู้ป่วยหนักทารกแรกเกิดในระหว่างเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน พ.ศ.
2552 และมารดาของทารกเกิดก่อนกำหนดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสามารถสื่อสารภาษาไทยเข้าใจ
เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของพยาบาลวิชาชีพ 2)
แบบสอบถามการปฏิบัติการวางแผนจำหน่ายทารกเกิดก่อนกำหนด 3) แบบสอบถามปัจจัยที่
เกี่ยวข้องกับการวางแผนจำหน่ายทารกเกิดก่อนกำหนด 4) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของมารดา
และทารก และค่าใช้จ่าย ระยะเวลานอนในโรงพยาบาล 5) แบบสอบถามความรู้ของมารดาในการ
ดูแลทารกเกิดก่อนกำหนด แบบสอบถามดังกล่าวผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมเพื่อใช้
ประเมินการปฏิบัติการวางแผนจำหน่าย ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการวางแผนจำหน่าย และผลลัพธ์ที่
เกี่ยวข้องในการวางแผนจำหน่าย แบบสอบถามทั้งหมดผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงและความ

เชื่อมั่น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปด้วยสถิติพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ พิสัย ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า

1. การปฏิบัติการวางแผนจำหน่ายทารกเกิดก่อนกำหนดของพยาบาลวิชาชีพพบว่า ร้อยละร้อยละ ปฏิบัติทุกครั้งในการประเมินปัญหาจากการสังเกตและตรวจร่างกายทารกเกิดก่อนกำหนด การให้กำลังใจ การส่งเสริมให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการวางแผนจำหน่าย การสอนพูดคุยซักถามให้มารดาเกิดความรู้ในการดูแลทารกเกิดก่อนกำหนด รวมทั้งการกำหนดวันนัดตามแผนการรักษาของแพทย์และแจ้งให้มารดาทราบ และพบว่าร้อยละ 61.54 ไม่มีคู่มือหรือเอกสารในการดูแลทารกเกิดก่อนกำหนดให้แก่มารดาและหรือครอบครัว

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนจำหน่ายทารกเกิดก่อนกำหนด ในด้านการมีส่วนร่วมของทีมสุขภาพและผู้ให้บริการ พบว่าพยาบาลวิชาชีพ ร้อยละ 69.23 เห็นว่าในองค์กรพยาบาลวิชาชีพให้ความร่วมมือในการกำหนดกิจกรรมการดูแลทารกเกิดก่อนกำหนด แต่ทีมสุขภาพอื่น ๆ มีความร่วมมือในการกำหนดกิจกรรมการดูแลทารกเกิดก่อนกำหนดเป็นส่วนน้อย และพยาบาลวิชาชีพ ร้อยละ 53.85 เห็นว่าครอบครัวทารกเกิดก่อนกำหนดมีส่วนร่วมในการวางแผนการจำหน่าย

3. ผลลัพธ์ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนจำหน่าย พบว่าทารกเกิดก่อนกำหนดทุกรายมีการจำหน่ายออกจากหอผู้ป่วยทารกแรกเกิดไปยังหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม ทารกเกิดก่อนกำหนด ร้อยละ 64.71 มีจำนวนวันนอนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 วัน ($\bar{x} = 32.35$, S.D = 31.25) และร้อยละ 58.83 มีค่าใช้จ่ายขณะรับการรักษาในโรงพยาบาลมากกว่า 60,000 บาทขึ้นไป ($\bar{x} = 164,190.65$, S.D = 181,305.30) พิจารณาค่าใช้จ่ายจำแนกตามรายการร้อยละ 39 เป็นค่าใช้จ่ายรวมของค่าอุปกรณ์ของใช้และเครื่องมือทางการแพทย์ และพบว่าร้อยละ 82.35 ของมารดาทารกเกิดก่อนกำหนดมีคะแนนความรู้ในการดูแลทารกเกิดก่อนกำหนดอยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษานี้สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานและเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติการวางแผนจำหน่ายทารกเกิดก่อนกำหนด ซึ่งผู้บริหารทางการแพทย์สามารถนำผลการศึกษานี้ไปใช้ในการพัฒนาการวางแผนจำหน่ายทารกเกิดก่อนกำหนดต่อไป

Independent Study Title Discharge Planning Practices for Preterm Infants in Neonatal Intensive Care Unit, Buddhachinaraj Hospital, Phitsanulok Province

Author Mrs. Sirarak Srimala

Degree Master of Nursing Science (Pediatric Nursing)

Independent Study Advisory Committee

Assistant Professor Dr. Jarassri Yenbut Chairperson

Associate Professor Malee Urharmnuay Member

ABSTRACT

Discharge planning practice is a nursing task that involves taking care of the patient continuously after leaving the hospital, to provide good outcomes to patients and their families. The objectives of this descriptive study were to study the practices of discharge planning by professional nurses, factors related to discharge planning, and the practice outcomes for premature newborn infants in the neonatal intensive care unit, Buddhachinaraj hospital, Phitsanulok province. The subjects were professional nurses who worked in the neonatal intensive care unit, Buddhachinaraj hospital, Phitsanulok province and took care of the infants born before gestation age of 37 weeks; weight of less than 2,500 grams and the infants' mothers were able to communicate in Thai. These infant patients were discharged from the neonatal intensive care unit between March and April, 2009. Tools used to collect data composed of; 1) general questionnaire for professional nurses; 2) questionnaire of discharge planning practices; 3) factors related to the discharge planning practices; 4) general questionnaire for the mother and the infant, expenses, and duration of hospital stay; and 5) questionnaire for assessment of knowledge of the mother in the infant care. All questionnaires were developed by a review of the literature and tested for validity and reliability. Descriptive statistics were used including amount, percentage, range, mean and standard deviation.

The results of the study showed:

1. For discharge planning practices of professional nurses, all nurses (100%) practiced every time in the practice dimension namely; practice of diagnosing problems and physical assessment of the premature newborn infants, supporting the participation of the family in discharge planning, educating knowledge of premature newborn infant care to the mothers and determination of follow up. Most nurses (61.54%) never administered giving a handbook or a document regarding infant care to the mother and/or family.

2. For factors related to the discharge planning practices; the participating side of the healthcare team and the customer, most nurses (69.23%) felt that the organization supported the nurses to go along with the activities of premature newborn infants care but other healthcare team had very few participation in those activities, and most family of premature newborn infants (53.85%) had the participation in discharge planning.

3. For the outcomes of the discharge planning practices, the results revealed that all premature newborn infants were discharged from neonatal intensive care unit to nursery unit, most premature newborn infants (64.70%) had the length of hospital stay less than or equal to 40 days ($\bar{X} = 32.35$, S.D. = 31.25), and most premature newborn infants (58.83%) had the hospital expenses more than 60,000 baht. ($\bar{X}=164,190.65$, S.D. = 181,305.30), which the expenses of equipment and medical devices accounted for 39%. Furthermore, most mothers (82.35%) had knowledge in premature newborn infant care at a high-level.

In conclusion, the results from this study provide the preliminary information of discharge planning practices, and could be a guidance for nurses to develop and improve discharge planning practices for premature newborn infants.